

189

การจัดวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

นางสาวนิมมล โมกษศักดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

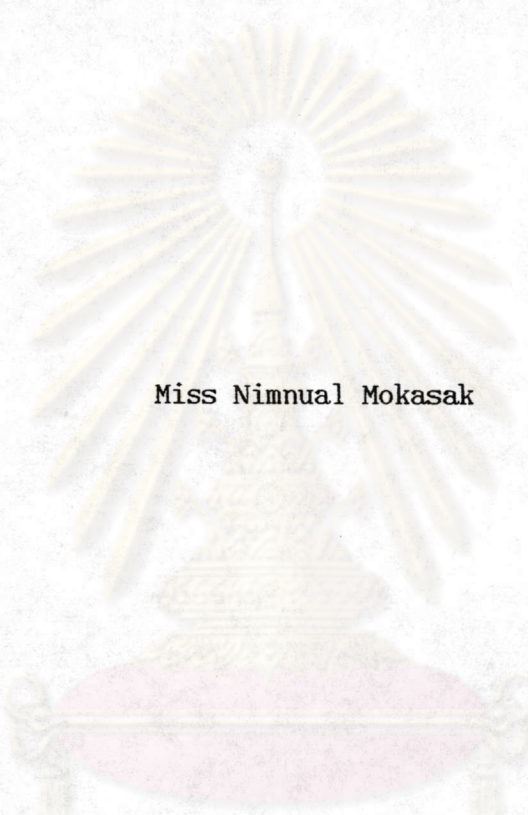
พ.ศ. 2538

ISBN 974-631-624-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I10400452

AN ORGANIZATION OF CAREER SUBJECTS
IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF
THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, THE EASTERN
SEABOARD AREA

Miss Nimmual Mokusak

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

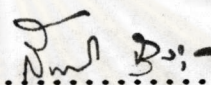
1995

ISBN 974-631-624-9

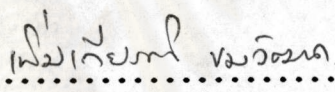

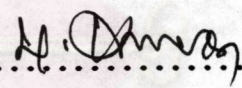
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การจัดวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก
โดย นางสาวนันทฉวี โมกษศักดิ์
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เณรยอด

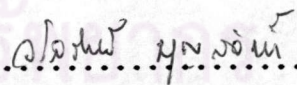
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ ชุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ชมวัฒนา)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เณรยอด)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นิมิตวาล โมกขศักดิ์ : การจัดวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (AN ORGANIZATION OF CAREER SUBJECTS IN
SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF
GENERAL EDUCATION, THE EASTERN SEABOARD AREA) อาจารย์ที่ปรึกษา :
รศ.ดร.บุญมี เฌรยอค, 333 หน้า. ISBN 974-631-624-9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนว
และครูผู้สอนวิชาอาชีพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และคำร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเตรียมการจัดวิชาอาชีพ โรงเรียนพิจารณาจากความพร้อมของ
โรงเรียนและใช้จุดเน้นในการจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา กำหนดให้ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่าย
วิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาอาชีพ ครูผู้สอนวิชาอาชีพ และครูแนะแนวมีส่วนร่วมในการจัดวิชาอาชีพ
ส่งครูผู้สอนเข้ารับการอบรม จัดประชุมชี้แจงหลักสูตร แผนการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน
จัดทำหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือการวัดผลและประเมินผล จัดเตรียมเครื่องมือและ
วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ จัดบุคลากรรับผิดชอบงานแนะแนว งานวัดผลและประเมินผล สำหรับปัญหาที่พบ
ส่วนใหญ่ได้แก่ จำนวนครูผู้สอน ครูแนะแนว งบประมาณในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่สอนและ
ฝึกงานมีไม่เพียงพอ

ด้านการดำเนินการจัดวิชาอาชีพ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมประชุม อบรม ศึกษา
ดูงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ การนิเทศและติดตามผล ให้คำแนะนำ
แก่ครูเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล มีการจัดบริการแนะแนว ใช้ห้องปฏิบัติการและโรงฝึกงาน
ในโรงเรียนโดยครูผู้สอนใช้วิธีฝึกปฏิบัติและสาธิต มีการวัดผลระหว่างเรียนและหลังเรียน สำหรับ
ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ได้แก่ ครูผู้สอนขาดความรู้ และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ขาด
บุคลากรที่มีความรู้ในการนิเทศและติดตามผล เอกสาร คู่มือการใช้หลักสูตร สื่อการสอน สถานที่สอน
และฝึกงาน รวมทั้งครูแนะแนวมีจำนวนไม่เพียงพอ

ด้านการติดตามประเมินผลการจัดวิชาอาชีพ โรงเรียนติดตามประเมินผลโดยการสอบถาม
จากผู้ที่เกี่ยวข้องและสังเกตจากการปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบ ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ได้แก่ บุคลากรที่
รับผิดชอบมีจำนวนไม่เพียงพอ และขาดเครื่องมือในการติดตามประเมินผล

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิติกร
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C642291 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT
KEY WORD: CAREER SUBJECTS/LOWER SECONDARY SCHOOLS/ THE DEPARTMENT OF
GENERAL EDUCATION/THE EASTERN SEABOARD AREA

NIMNUAL MOKASAK : AN ORGANIZATION OF CAREER SUBJECTS IN SECONDARY
SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL
EDUCATION, THE EASTERN SEABOARD AREA. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF.
BOONMEE NENYOD, Ed.D, 333 pp. ISBN 974-631-624-9

The purposes of this study were to study the conditions and problems in organizing of career subjects in secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education, the Eastern Seaboard Area by which data were collected from secondary school administrators, guidance teachers, and career subject teachers through questionnaires. Data were analyzed by using percentage and content analysis.

Research findings indicated that at the preparation stage schools readiness were prepared according to the General Education Department's emphasizes. School administrators, guidance teachers, and career subject teachers were participated in the organization, teachers were assigned to attend seminars, teachers meetings were conducted concerning the curriculum, lesson plans, and instructional activities. Curriculum materials were provided also the learning materials. Teachers were assigned to take responsibility on guidance and evaluation. Problems reported mostly were inefficiency of budget on learning materials, school buildings and workshops.

At the operation stage data showed that teachers were encouraged to attend meetings, seminars, and study tours on instruction, instructional aids utilization, and supervision. They were also guided upon evaluation techniques and methods, guidance services were provided, school laboratories and workshops were utilized by teachers, both formative and summative evaluations were conducted. Problems reported were ; inaccurate knowledge and skills on instruction and supervision among teachers, inappropriate amounts of curriculum materials, school buildings and workshops, also guidance teachers.

At the evaluation stage data indicated that inquiry and observations were among techniques employed. Inappropriate numbers of personnel, and lack of evaluation tools were problems reported.

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา..... 2537

ลายมือชื่อนิต..... *Nimnual Mokasak*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *[Signature]*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เณรยอด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้สละเวลาให้คำปรึกษา แนะนำทาง ใ้ แนวคิด และให้กำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณคุณคณาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษาทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ และ อาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ชมวัฒนา ที่ได้กรุณาให้ความรู้ และคำแนะนำอันมีค่ายิ่งตลอดเวลา ที่ได้ศึกษาอยู่

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือในการวิจัย ผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนว และครูผู้สอนวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา พื้นที่ชายฝั่ง ทะเลตะวันออก ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ผู้ให้กำเนิด ขอบคุณพี่ น้อง และเพื่อนทุกคน ที่เป็นกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือตลอดมา รวมทั้งบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้กรุณาให้ทุนอุดหนุนในการทำวิจัยครั้งนี้

นันทวล โมกษศักดิ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ความหมายของวิชาอาชีวะ.....	10
ความหมายของการศึกษาเพื่องานอาชีพ.....	11
ความสำคัญของหลักสูตรวิชาอาชีวะ.....	12
หลักสูตรวิชาอาชีวะตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).....	13
การนำหลักสูตรไปใช้.....	15
ขั้นตอนการจัดวิชาอาชีวะ.....	18
การเตรียมการจัดวิชาอาชีวะ.....	19
การจัดแผนการเรียน.....	19
การจัดเตรียมบุคลากร.....	22
การจัดเตรียมหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร.....	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	การจัดเตรียมสื่อการสอน.....	26
	การจัดเตรียมสถานที่สอนและฝึกงาน.....	28
	การจัดเตรียมบริการแนะแนว.....	29
	การจัดเตรียมการวัดผลและประเมินผลการเรียน.....	31
	การดำเนินการจัดวิชาอาชีพ.....	31
	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	31
	การใช้สื่อการสอน.....	34
	การใช้สถานที่สอนและฝึกงาน.....	35
	การจัดบริการแนะแนว.....	36
	การวัดผลและประเมินผล.....	38
	การนิเทศและติดตามผล.....	39
	การติดตามประเมินผลการจัดวิชาอาชีพ.....	42
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
3	วิธีดำเนินการวิจัย	
	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	47
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
	การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	49
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	51
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
	ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	ตอนที่ 2 วิชาอาชีพที่เปิดสอนในแต่ละกลุ่มงาน.....	89
	ตอนที่ 3 สภาพการจัดวิชาอาชีพ ด้านการเตรียมการ การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล.....	102
	ตอนที่ 4 ปัญหาการจัดวิชาอาชีพ ด้านการเตรียมการ การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล.....	183
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
	สรุปผลการวิจัย.....	252
	อภิปรายผล.....	257
	ข้อเสนอแนะ.....	265
	รายการอ้างอิง.....	267
	ภาคผนวก.....	273
	ประวัติผู้วิจัย.....	333

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน.....	50
2	สถานภาพของผู้บริหาร.....	53
3	สถานภาพของครูแนะแนว.....	59
4	สถานภาพของครูผู้สอนวิชาอาชีพ.....	74
5	รายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละกลุ่มงาน.....	89
6	การเตรียมการจัดวิชาอาชีพด้านการจัดแผนการเรียน.....	102
7	การเตรียมการจัดวิชาอาชีพด้านการจัดเตรียมบุคลากร.....	110
8	การเตรียมการจัดวิชาอาชีพด้านการจัดเตรียมเอกสารหลักสูตรและ เอกสารประกอบหลักสูตร.....	114
9	การเตรียมการจัดวิชาอาชีพด้านการจัดเตรียมสื่อการสอน.....	118
10	การเตรียมการจัดวิชาอาชีพด้านการจัดเตรียมสถานที่ใช้สอนและฝึกงาน	123
11	การเตรียมการจัดวิชาอาชีพด้านการจัดเตรียมบริการแนะแนว.....	127
12	การเตรียมการจัดวิชาอาชีพด้านการจัดเตรียมการวัดผลและประเมินผล	136
13	การดำเนินการจัดวิชาอาชีพด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน...	140
14	การดำเนินการจัดวิชาอาชีพด้านการใช้สื่อการสอน.....	144
15	การดำเนินการจัดวิชาอาชีพด้านการใช้สถานที่สอนและฝึกงาน.....	148
16	การดำเนินการจัดวิชาอาชีพด้านการจัดบริการแนะแนว.....	151
17	การดำเนินการจัดวิชาอาชีพด้านการวัดผลและประเมินผล.....	162
18	การดำเนินการจัดวิชาอาชีพด้านการนิเทศและติดตามผล.....	167
19	การติดตามประเมินผลการจัดวิชาอาชีพด้านการติดตามประเมินผล การเตรียมการจัด.....	172
20	การติดตามประเมินผลการจัดวิชาอาชีพด้านการติดตามประเมินผล การดำเนินการจัด.....	177
21	ปัญหาการเตรียมการจัดวิชาอาชีพ.....	183
22	ปัญหาการดำเนินการจัดวิชาอาชีพ.....	215
23	ปัญหาการติดตามประเมินผลการจัดวิชาอาชีพ.....	240